

SILJAN GEOPARK

EN UNIK PLATS I EUROPA

Foto: Erik Kilström

siljangeopark.se

DRAR DU NYTTA AV GEOPARKEN?

Allt började för 380 miljoner år sedan, när en meteorit slog ner i det vi idag kallar Siljansringen. Här skapades unika bergarter och ett bördigt landskap som alltid har fascinerat och lockat människor. Det ledde till att området utsågs till Sveriges första nationella geopark år 2019 – Siljan Geopark.

Geoparken innebär en mängd nya möjligheter för dig som är företagare och aktör i området. Därför vill vi inspirera dig att lyfta blicken och se de många värden som kommer med Siljan Geopark – ett unikt landskap, skapat från ett meteoritnedslag, format av naturen och utvecklat av människor.

Foto: Anna Holm, Visit Dalarna

INNEHÅLL

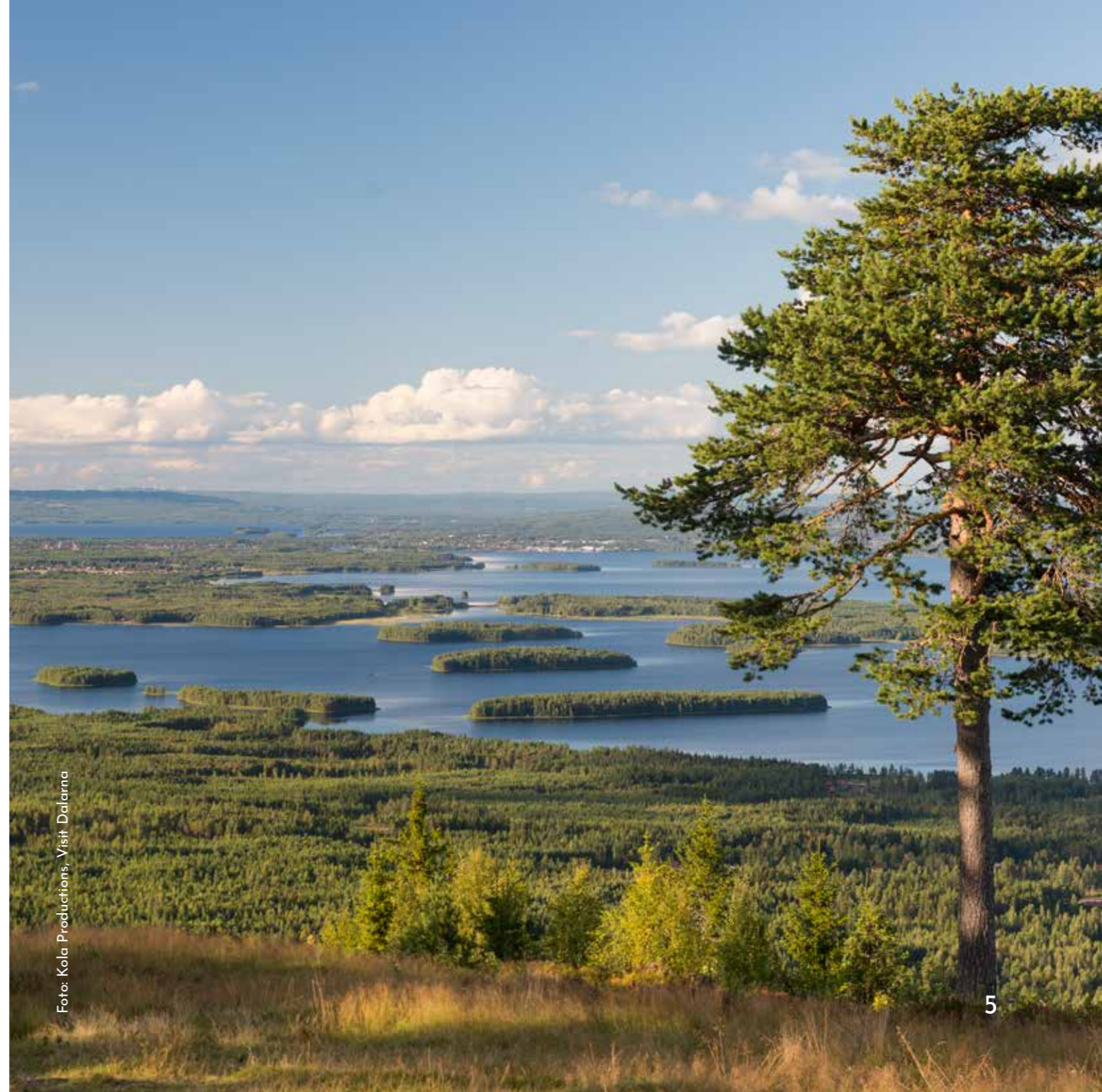
Drar du nytta av geoparken?	2
Vad är en geopark?	4
Geosites	6
Siljan Geopark sedan 2019	8
Meteoriten har format Siljansbygden	10
Geoparken är platsens berättarröst	12
Möt några av aktörerna i Siljan Geopark	14
Siljan Outdoor	16
Siljansnäs Hotell	18
Karl-Töväsens fäbod	20
Högt & Lågt	22
Hildasholm	24
Orsa Slipstensmuseum	26
Folkmusikens hus	28
Tällbergsgruppen	30
Snickars Brukshästar	32
kungshaga Hotell	34
M/S Gustaf Wasa	36
Green Owl Travel	38
Dalhalla	40
Så kan du nyttja geoparken mer som företag	42

VAD ÄR EN GEOPARK?

Geologin studerar de processer som har skapat vår planet – och som pågår än idag. En geopark är ett område med geologiskt intressanta platser och landskap. Unesco utser internationella geoparker och SGU (Sveriges geologiska undersökning) utser de nationella.

Konceptet syftar till att bevara de unika värdena i geoparken, sprida kunskap om dem och utveckla området på ett hållbart sätt.

En viktig del av geoparken är samordning mellan de olika besöksmålen. Därför blir besöksnäringen en självklar del i arbetet. Man arbetar även med att sprida kunskap och berätta om sambanden till biologi, människan och kulturhistorien som en följd av de geologiska förutsättningarna.

GEOSITES

Det här är några besöksmål i Siljan Geopark där du kan se och lära dig mer om hur naturen formats av den gigantiska smällen. En geopark samlar flera olika besöksmål – så kallade "geosites" – där det är möjligt att uppleva områdets unika miljö. För Siljan Geopark är kopplingen till just meteoritnedslaget den röda tråden och olika geositer ligger i delar av Leksands, Moras, Orsas och Rättviks kommuner.

1. Agnmyren	13. Långbryggan
2. Armtjärnsbrottet	14. Morafältet
3. Björkberget, Siljansnäs	15. Mässbacken
4. Boda kyrka	16. Solberga
5. Dalhalla	17. Springkällan
6. Fjäckan	18. Storheden
7. Gesundaberget	19. Styggforsen
8. Gravberg	20. Tällbergsområdet
9. Grönklitt	21. Vidablick
10. Hykjeberg	22. Vindförsbergs udde
11. Hättjärn	23. Åkersön
12. Kårgärde	24. Östbjörka naturreservat

SILJAN GEOPARK SEDAN 2019

Siljan Geopark utsågs till nationell geopark 2019. Målet är att stärka besöksnäringen, skapa förutsättningar för det lokala näringslivet och för att skapa förståelse för geologi och hur dessa förutsättningar påverkar samhällets utveckling. Det kan ses som ett första steg till att bli en global geopark.

Siljan Geopark drivs i ett samarbete mellan Siljanskommunerna [Leksand](#), [Mora](#), [Orsa](#) och [Rättvik](#) samt [Länsstyrelsen Dalarna](#) och det regionala destinationsbolaget [Visit Dalarna](#). Arbetet leds av Geoparkrådet och sker i nära samverkan med geoparkens intressenter, som företag, föreningar, ansvariga kommuner samt myndigheter.

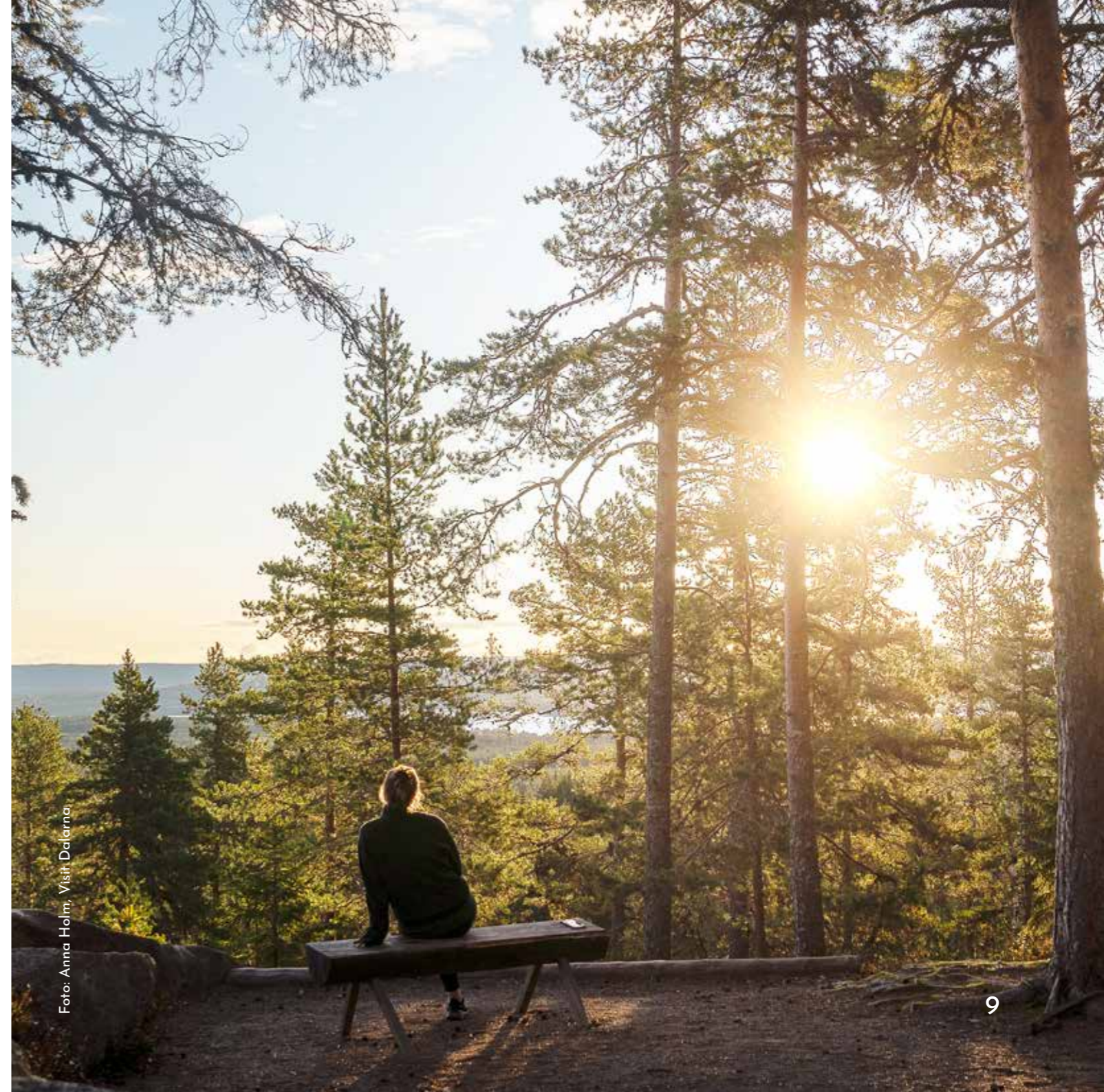

Foto: Anna Holm, Visit Dalarna

METEORITEN HAR FORMAT SILJANSBYGDEN

För 380 miljoner år sedan slog en fem kilometer stor meteorit ned i det som idag kallas Siljansringen. Det är västra Europas största krater, som fylldes med vatten efter senaste istiden. Än idag kan man se de omkullvälta stenlagren från meteoritnedslaget stå på högkant i Dalhalla, Styggforsen och Östbjörka.

I Siljan Geopark finns unika bergarter som skiffer, porfyr, kalksten och sandsten. De har triggat människors kreativitet i alla tider och tidigt utvecklades industrin med kalkbrytning och slipstenstillverkning. Bönderna brände kalken, odlade de bördiga markerna och skapade de karaktäristiska byarna runt Siljan som finns kvar än idag.

Den storslagna naturen och platsens magiska kraft har attraherat människor under många sekel. De blånande bergen och Siljans glittrande vatten är omskrivna och gestaltade i konsten, litteraturen och musiken. För tvåhundra år sedan började lokalbefolkningen utveckla de näringar, som vi så tydligt förknippar med dagens turism i Siljansbygden.

GEOPARKEN ÄR PLATSENS BERÄTTARRÖST

Siljansringen är idag en stor källa till kunskap om universum och om jorden. Det geologiska arvet har mycket att berätta, även för nya målgrupper som söker paketerade helhetsupplevelser där kulturen, naturen och den lokala maten ingår.

En viktig del i geoparkens uppdrag är därför att vara platsens berättarröst. Berättelserna gör fakta och historia tillgängliga och levande. De kan bidra till ökad kunskap och nya upplevelser för många olika besökare.

Siljan Geopark har tagit fram tre teman som man fokuserar på i berättelser och marknadsföring. Dessa baseras på geoparkens starkaste värden som är:

GEOLIGIN

Meteoritnedslaget, kratrar, istider och klimatförändringar

MÄNNISKAN OCH KULTURARVEN

Livet genom tiderna, kulturarvet, industrin och turismen

LANDSKAPET

Bergarter, kalkens betydelse, flora och fauna

MÖT NÅGRA AV AKTÖRERNA I SILJAN GEOPARK

Det finns många fantastiska företag och föreningar i Siljansbygden som tar vara på historien, kan skapa förutsättningar för positiva upplevelser och hållbara produkter, sprider berättelsen om Siljansringen och bidrar till en hållbar geopark.

Här får du möta några av dem.

Foto: Per Bifrost, Visit Dalarna

Foto: Anna Holm, Visit Dalarna

SILJAN OUTDOOR

VANDRINGSBOKEN MED TURER FÖR ALLA

2023 är ett spännande år för biologen och miljökonsulten Teresia Holmberg, som bor i Övre Gärdsjö norr om Rättvik. Då ges hennes vandringsbok *Vandra runt Siljan ut* och hon drar igång sitt företag *Siljan Outdoor*.

- Vandringsboken är det roligaste jag har gjort. Och nu bygger jag vidare på det spåret med eget företag som kommer baseras på vandringar och guideverksamhet och förhoppningsvis fler böcker, berättar Teresia Holmberg.

I sin vandringsbok beskriver hon ett trettiotal turer runt Siljan, både för den vandringsvana och för den som precis har upptäckt friluftsliv. Många av lederna bär på en historia och allt startade med meteoritnedslaget i Siljansringen, som har skapat det särpräglade landskapet.

- Många känner till meteoriten, men det har varit svårt att visa hur allt hänger ihop i en enda väv. Med geoparken ser jag det som att vi äntligen tar ett samlat grepp kring de unika värden som finns i området. Och det stärker också identiteten för oss som

bor och verkar här. Jag ser stora möjligheter med geoparken och det nätverk som växer fram med alla de företagare som verkar i geoparken är otroligt värdefullt. Det känns jättespännande med allt som är på gång och jag hoppas jag får vara med och utveckla det, säger Teresia Holmberg.

” Med geoparken tar vi ett samlat grepp kring de unika värden som finns.

Teresia Holmberg

Foto: Anna Holm, Visit Dalarna

SILJANSNÄS HOTELL

EN STORSLAGEN UTSIKT

I början av 2021 fick Siljansnäs Hotell nya ägare. Fastigheten har renoverats invändigt och idag tar de emot cirka 80 gäster, både konferensgäster, familjer, upptäckare och bröllopsgäster. Hotellet har ett stort fokus på mat och dryck med sitt koncept norrländsk-asiatisk fusion som ledstjärna. Faktiskt finns många likheter mellan de båda köken sett till traditionella tillagningsmetoder som torkning, rökning, fermentering och inläggning.

- Vi driver även en restaurang på Öland som är med i White guide, så det är absolut vårt största kompetensområde. Våra besökare, både i byn och utifrån, verkar nöjda med maten. Vi satsar på att skapa lekfulla kombinationer och försöker anspela på minnen i våra anrättningar, berättar Jonas Schenkel som driver Siljansnäs Hotell.

Förutom den goda maten lockar den vackra naturen många gäster. Hotellet ligger ett stenkast från Naturum Dalarna, som många av deras gäster besöker eller nyttjar som konferenslokal. Där finns ett nybyggt utsiktstorn och en utställning om meteoritnedslaget. Jonas Schenkel tror att Naturum framöver kan vara ett av naven för geoparken.

- Geoparken ger stora möjligheter att utveckla området för aktörer och offentlig sektor tillsammans.

Som uppväxt i Tyskland är jag van att vackra naturområden har informativ skyltning som både barn och vuxna har en behållning av. Det borde vi ha här med. Geoparken kan locka nya slags turistgrupper och få besökare att stanna längre. På sikt kan jag absolut tänka mig att vi på Siljansnäs Hotell tar fram olika paket med guidningar utifrån det, säger Jonas Schenkel.

”Geoparken kan locka nya slags turistgrupper och få besökare att stanna längre.

Jonas Schenkel

Foto: Visit Dalarna

KARL-TÖVÅSENS FÄBOD

EN AV DE ÄLDSTA LEVANDE FÄBODARNA

Strax norr om Vikarbyn och Dalhalla ligger Karl-Tövåsens fäbod. Den har varit i oavbruten drift ända sedan 1600-talet, vilket gör den till en av de äldsta levande fäbodarna i Sverige. Den kalkrika marken gör att det växer bra, vilket har varit viktigt för fäboden. Sommararbetet har även bidragit till en unik flora på platsen. Idag sköter Tin Gumuns fäboden sommartid och tillverkar ost, smör och messmör efter gamla recept på gården där djuren strövar fritt.

- Jag har varit snudd på besatt av fäbodlivet ända sedan jag var liten. Den kunskap och planering som krävdes förr i tiden för att överleva är fascinerande. Det, tillsammans med min kärlek för djuren, gjorde att jag tog över driften av Karl-Tövåsen 2006 under somrarna, berättar Tin Gumuns.

Intresset är stort för fäboden och besökarna är många under sommaren. För några år sedan valde Tin därför att ta inträde. Det har gjort att hon har kunnat anställa och lägga mer tid på visningar där hon kan berätta om livet på fäboden, något som ligger henne varmt om hjärtat.

- Två gånger om dagen berättar jag om hur man levde förr och hur man tillverkade smör och ost. Idag har vi liten relation till det vi äter, men det är något helt annat att äta en bit ost eller en burk smör från

korna som går lösa i skogen. Det smakar också helt annorlunda, eftersom korna äter så många olika örter. Det blir en helt unik mjölk och man blir aldrig helt full-lärd, säger Tin Gumuns som under vintern producerar ost och säljer i sin sambos delikatessbutik i Vilhelmina.

Framöver har hon många planer på att utveckla fäboden och även kopplingen till geoparken. Det finns idéer på att rusta upp fäbodstigar upp på berget och även ha fler event, som ost- och ölprovningar, middagar och kulningskurser.

» **Den kunskap och planering som krävdes förr i tiden för att överleva är fascinerande.**

Tin Gumuns

Foto: Anna Holm, Visit Dalarna

HÖGT & LÅGT

KLÄTTERPARKEN - ETT HÖJDARTIPS!

För den som vill aktivera och utmana sig under sitt Siljansbesök är klätterparken Högt & Lågt i Rättvik ett höjdartips. De har funnits där sedan 2019 och erbjuder klättring på sju olika banor för alla, i alla åldrar. Konceptet kommer ursprungligen från Norge och togs till Rättvik av ägaren Robin Ambell. Idag finns totalt fem Högt & Lågt-klätterparker i Sverige.

- Jag jobbade själv i en av de norska parkerna och tyckte konceptet var otroligt varmt, härligt och inspirerande. Därför valde jag att ta med det när jag flyttade hem till Sverige. Vi har banor som börjar på en meters höjd, därför kan alla vara med. Vi demokratiserar på så sätt en Extremsport. Och alla blir glada och mår bra av att få komma ut och aktivera sig tillsammans, därför är det så kul att jobba med, säger Robin Ambell.

Även den som inte vill klättra är välkommen in på området, där hundar, barnvagnar och korvgrillare nere på marken bidrar till en öppen och härlig stämning. Klätterparken ligger vid Enåbadets camping i Rättvik och många besökare uppskattar den vackra omgivningen.

- Vi vill gärna synliggöra historien och det som har hänt här runt Siljan mer, kanske genom storytelling i själva parken. Det är positivt att vi nu utvecklar den geopark som vi har och jag hoppas att många tar

chansen att förvalta det. Geoparken kan också leda till att vi får nya typer av verksamheter som kan dra nytta av det. Allt som drar besökare till området är positivt och ju mer det finns att göra här, desto bättre, säger Robin Ambell.

” Vi vill gärna synliggöra historien och det som har hänt här runt Siljan mer.

Robin Ambell

Foto: Anna Holm, Visit Dalarna

HILDASHOLM

EN KULTURPÄRLA FÖR ALLA SINNEN

I Leksand ligger Hildasholm som byggdes 1910 som sommarhus åt engelskan Hilda Pennington Mellor Munthe, gift med Axel Munthe som var läkare och författare. Hilda vistades varje sommar på Hildasholm med sina barn och skapade här de fantastiska trädgårdar som finns kvar än idag. Huset ligger på en sluttning ner mot Siljan och det var framför allt det bördiga och vackra landskapet som gjorde att de bodde här sommartid.

- Både trädgården och det bevarade huset är kulturminnen och vi vill hålla kulturarvet levande. På senare tid har allt fler börjat intressera sig för trädgården. Det är ett två hektar stort område med en tillrättalagd del och en mer vild del i en spännande omgivning, berättar Kicki Kobdock Haak som är intendent på Hildasholm.

På Hildasholm är både naturen och kulturen levande. Hilda Pennington Mellor Munthe skrev och satte upp teaterföreställningar i början av 1900-talet och än idag arrangeras barnteatrar, skulpturutställningar, konserter och workshops här. Det finns även café och museibutik på besöksområdet.

- Vi finns här som en del i geoparken med en lång kulturhistoria. Eftersom vi har relativt många besökare vill vi gärna berätta och ge dem information om geo-

parken. Vi vill också koppla ihop natur och kultur med skapande av sten från området, geologiska konstverk eller kreativa workshops i trädgården. Men eftersom geoparken är relativt ny är det lite svårt att veta vad vår roll i den kommer att vara, säger Kicki Kobdock Haak.

” Vi vill koppla ihop natur och kultur, med skapande av sten från området.

Kicki Kobdock Haak

ORSA SLIPSTENSMUSEUM

DEN OMTALADE SANDSTENEN

Runt Orsa finns en särskild sandsten, som bildades för flera hundra miljoner år sedan. Den har länge brutits för att tillverka slipsten och senare även för byggnads-material. Under 1800-talet var driften som störst och många Orsabor bröt sandsten för att vintertid sitta hemma i stugan och knacka slipsten.

Idag visar Orsa Slipstensmuseum upp hela gruvområdet, med tillhörande gruvstugor, dagbrott och anläggningar. De har historievandringar, guidade turer med rollspel och barntemadagar där barn får känna på livet som gruvunge.

- Slipstensverksamheten har betytt enormt mycket för Orsa, men fortfarande är det många här omkring som inte känner till den historien. De blir förvånade när de kommer hit och tycker det är intressant att se hur det var förr. Vi har även besökare som stannar när de åker förbi och skolklasser som kommer hit varje år, berättar Jörgen Nohrin som är ordförande i Orsa Slipstensförening.

Han ser geoparken som en bra möjlighet att nå ut till fler med historien och värdet av sandstenen i Orsatrakten. Just nu utvecklar de verksamheten och ska prova med digitala guidningar och QR-koder, där besökaren kan se filmklipp under turen. De ser också över möjligheten att utveckla bättre vandringsstigar i området, så att besökare kan komma året runt.

”Fortfarande är det många som inte känner till historien och blir förvånade när de kommer hit.

Jörgen Nohrin

Foto: Jon Holmén, Folkmusikens hus

FOLKMUSIKENS HUS

HÄR LEVER FOLKMUSIKEN VIDARE

En given del av kulturarvet i Siljansbygden är folkmusiken. Under tiden fäbodarna var i drift i Dalarna utvecklade bondebefolkningen vallmusiken med kohorn, flöjter och kulning, ett sångsätt som kunde höras på flera kilometer. Siljansringen band samman byarna och skapade en stark musikalisk gemenskap, där musiken gick i arv mellan människor.

- Siljan och dess omgivningar har definitivt haft stor inverkan på hur starkt fäste folkmusiken fått i Dalarna och hur vida spridd den blivit. Inte minst med tanke på den starka kontakten dalfolket alltid haft med huvudstaden och turismen som Siljansbygden tidigt fick. Vi har också mycket att tacka Anders Zorn för, som i början av 1900-talet kämpade för att bevara och stärka de folkliga traditionerna, berättar Jeanett Rousu som är verksamhetschef på Folkmusikens Hus.

Folkmusikens hus i Rättvik är hela Dalarnas folkmusikcentrum med uppdrag att berika, berätta och bevara folk- och världsmusik och folklig dans. Det gör de genom konserter, danser, kurser, utställningar, stämmor och festivaler samt genom sitt unika folkmusikarkiv. De är också huvudman till Ethno Sweden, världens största ungdomsläger för folk- och världsmusik som efter 20 år spridit sig till närmare 50 länder.

Under sommaren tar Folkmusikens hus fram upplevelsepaket, tillsammans med andra aktörer som

ingår i Siljan Geopark. De innehåller allt från historiefyllda naturvandringar och magiska musikupplevelser till traditionell mat och mysiga boenden.

- Geoparken känns spännande för oss på Folkmusikens hus. Vi har förhoppningar om att få nya besökare och möta en ny publik och berika deras besök i Dalarna med äkta och genuina musikupplevelser. Vi vill ge dem kunskap om de kulturella värdena som finns här i Siljansbygden, säger Jeanett Rousu.

” Vi vill ge kunskap om de kulturella värdena som finns i Siljansbygden.

Jeanett Rousu

Foto: Malin Begntsson, Tällberggruppen ©

TÄLLBERGSGRUPPEN

MAGISKA TÄLLBERG

I Tällberg finns tre välbesökta hotell som alla tillhör Tällbergsgruppen: Villa Långbers, Klockargården och Gyllene Hornet. Många av deras besökare efterfrågar kultur och natur och gör gärna vandringar i Tällbergs kulturmiljöer, badar i Siljan och njuter av utsikten. Och det är just det vackra landskapet som bidrar till den starka dragningskraften runt Siljan, tror Jonna Fischer Matz, som är marknadschef på Tällbergsgruppen.

- Om meteoriten inte hade slagit ner, hade landskapet här bestått av myrmark och skog och Tällberg hade inte ens funnits. Våra gäster häpnar över den här platsen. Det är svårt att beskriva varför det är en så attraktiv plats, men jag tror att vi med hjälp av geoparken kan sätta ord på den här magin, säger Jonna Fischer Matz.

Hon tror också att arbetet med geoparken kan bidra till att skapa en ännu större attraktion för Siljansbygden, till exempel för konferensmarknaden. En unik och magisk plats lämpar sig bra för att skapa stora idéer. Även fler internationella besökare kan lockas till Siljansringen, särskilt om geoparken längre fram får internationell status.

- Siljan Geopark kan öka stoltheten bland oss som bor och verkar här, för vi blir lätt hemmablinda. Den kan också skapa nya affärsmöjligheter som vi kanske inte ser idag. Men för att en större publik ska kunna

greppa geoparken krävs det att vi når ut, med enkel och tydlig kommunikation som inte bara är riktad till geologer och experter. Samtliga kommuner behöver också se värdet med att satsa på att skapa en organisation som tar hänsyn både till offentliga, privata och ideella intressen, säger Jonna Fischer Matz.

”Det är svårt att beskriva varför det är en så attraktiv plats, med hjälp av geoparken kan sätta ord på den här magin.

Jonna Fischer Matz

Foto: Julius Aspman, Visit Dalarna

RIDUPPLEVLESER ÅRET OM

Hästkötaren och kusken Emelie Eriksson på Sollerön utanför Mora har alltid haft en passion för hästar. Sedan 2015 driver hon sitt företag Snickars Brukshästar, där besökare kan åka häst och vagn samt slädturer på traditionellt vis. Förutom turer gör hon och hästarna även uppdrag i skogen där maskinerna inte kommer fram och Emelie utbildar också andra som vill lära sig brukskörning.

- Jag vill sprida kunskapen om de nordsvenska brukshästarna, som idag är en utrotningshotad art. Det finns en lång kulturhistoria runt hästarna, och särskilt i Dalarna med dalahästen. Många som deltar på en slädtur berättar för barnen att "så här gjorde man förr". Det är roligt att få vara med och hålla liv i den kulturen med gamla slädar och redskap som är flera hundra år gamla, berättar Emelie Eriksson.

Idag samarbetar hon med flera lokala företag, bland annat Tomteland där hon och hästarna ofta syns under skolloven. Geoparken ser Emelie som en bra möjlighet för henne att nå ut till fler besökare och berätta om kulturen och historien, både i området och om hästarna.

- Jag tror att man behöver nå ut till fler om möjligheterna geoparken faktiskt kan ge. Det är lätt att bli hemmablind, men i Siljansbygden finns ett speciellt landskap som inte finns på andra ställen. Jag ser geoparken som ett bra sätt att locka fler kunder under

lägsäsongerna höst och vår, eftersom alla årstider här har sin charm. Framöver vill jag tänka större och mer exklusivt och gärna anställa någon i företaget så småningom, säger Emelie Eriksson.

» **Det finns en lång kulturhistoria runt hästarna, och särskilt med dalahästen.**

Emelie Eriksson

Foto: Kungshaga Hotell

HÄR BOR DU NÄRA KÅRGÄRDSPROFILEN

Strax söder om Orsa intill Orsajön ligger Kungshaga hotell. De flesta av hotellets gäster är naturintresserade och besöker gärna Storstupet och Helvetesfallet, som ligger cirka två mil norrut. De åker också gärna skidor och skridskor, skådar fågel eller vandrar.

Hotellet ligger också nära Kårgärdsprofilen, som är en av de viktigaste geositerna i Siljansringen. Där kan man tydligt se de olika bergslagren som vräcks på högkant av den enorma kraften i meteoritnedslaget.

Sedan 2020 drivs hotellet av Mikaela och Björn Friström. Mikaela ser geoparken som en bra möjlighet för gästerna att få reda på fler besöksmål i närheten, och även få mer kunskap om dem.

- Vi utvecklar hela tiden hotellet och vår plan är att det ska bli en härlig plats som många vill komma och hänga på. Och ju fler aktiviteter och utflyktsmål vi kan tipsa våra gäster om, desto bättre. Jag tror alla

företag tjänar på att geoparken blir tydligare och mer definierad samt att vi får kunskap om vilka intresspunkter vi ska lyfta för våra kunder. Varför inte skapa geocaching och tävlingar för besökare som vi kan vara med på? säger Mikaela Friström.

” Ju fler aktiviteter och utflyktsmål vi kan tipsa våra gäster om, desto bättre.

Mikaela Friström

Foto: Alexander Winter, Visit Dalarna

M/S GUSTAF WASA

VÄRLDENS ÄLDSTA FARTYG I TRAFIK

Sjön Siljan har betytt mycket för sjöfarten genom historien. Siljan var den bästa väg man hade innan järnvägen kom. Man fraktade timmer och övrigt gods på sjön och än idag finns gamla kyrkbåtar bevarade, från tiden då kyrkobesökarna tog sig till kyrkorna via Siljan. Ingenstans har heller kyrkbåtstraditionen levt kvar så länge som här.

Det är också i Siljan man hittar ett av världens äldsta fartyg i trafik. Det är k-märkta M/S Gustaf Wasa som varje sommar sedan 1876 trafikerar Siljan. Båten har bytt utseende några gånger, men sedan 80-talet ser M/S Gustaf Wasa ut som en klassisk ångbåt, trots dieseldriften.

- Siljan är väldigt intressant, både ur ett geologiskt perspektiv och för de riktigt gamla fartyg som finns här och fortfarande används. På våra turer brukar jag berätta historien bakom sjön Siljan och de byar vi passerar. Det blir aldrig enformigt, även om vi alltid kör samma sträcka, berättar skeppare Erik Jalking som arbetat ombord på M/S Gustaf Wasa i 34 säsonger och drivit verksamheten de senaste fem åren.

De som bor i området runt Siljan är vana att se det vita fartyget köra sina turer mellan Rättvik, Leksand och Mora. M/S Gustaf Wasa har olika kryssningar med mat och dryck och framöver planerar de även att ha temaresor, där historien och geologin kan få ta större plats.

- Vi vill gärna vara med och utveckla Siljan Geopark. Det finns en lång historia kring sjöfarten på Siljan och om de här gamla båtarna som tidigare och även idag trafikerar sjön, där meteoriten slagit ner. Och för den som inte har egen båt är M/S Gustaf Wasa ett sätt att komma ut på sjön och uppleva det geologiska landskapet från vattnet, säger Anna-Maja Roos som är ordförande i den kommunala stiftelsen M/S Gustaf Wasa.

”Siljan är väldigt intressant, både ur ett geologiskt perspektiv och för de riktigt gamla fartyg som finns här.

Anna-Maja Roos

Erik Jalking

Foto: Anna Holm, Visit Dalarna

GREEN OWL TRAVEL

SPÄNNANDE GEOLOGISKA VANDRINGAR

Lotta Backlund är konsulten och naturguiden som driver företaget Green Owl Travel sedan tio år tillbaka, med bas i Vikarbyn. Hon får människor att upptäcka Dalarnas natur och skapar upplevelser för både svenska och utländska besökare. Sedan hon startade företaget har hon fokuserat på geologin, som är extra intressant just i Siljansbygden.

Hon är socialantropolog och samhälls- och kulturanalytiker i botten, men utgår ofta från geologin för att skapa storytelling när hon guidar. Många reflekterar inte över varför landskapet ser ut som det gör, varför det till exempel är ett brant stup just här.

- Jag berättar också om vad geologin har betytt för människor här genom tiderna och många uppskattar att få veta detaljer om livet förr, om folktro och vår relation till naturen. Det blir ett mervärde för besökaren, att få veta mer om platsen än enbart det man ser, säger Lotta Backlund.

Hon har varit med hela geoparksarbetet och att geoparken nu blir ett etablerat varumärke som fler kan arbeta utifrån, ser hon enbart som något positivt. Det innebär fler ställen att besöka, bättre faktamaterial och ett ökat intresse för platsen. Fler verksamheter kan också synkas ihop under paraplyet Siljan Geopark tror Lotta.

- I och med geoparken sker nu ett skifte där vi kan prata om platsen på ett nytt sätt, vilket skapar enorma möjligheter för alla oss som verkar här. Det spelar ingen roll i vilken bransch man verkar, utan alla kan dra nytta av geoparken. Jag ser det som att vi sitter på en guldgruva, fast vi inte riktigt förstår dess fulla potential. Det ska bli spännande att följa utvecklingen och så klart att få vara en del av den, avslutar hon.

” Jag berättar om vad geologin har betytt för människor här genom tiderna.

Lotta Backlund

Foto: Maria Bälter, Visit Dalarna

DALHALLA

VÄRLDENS MÄKTIGASTE MUSIKARENA

Det stora kalkbrottet som skulle bli Dalhalla upptäcktes 1991 av grundaren och operasångerskan Margareta Dellefors och dåvarande kulturchef i Rättvik, Åsa Nyman. Bara året innan hade den femtioåriga kalkbrytningen upphört och nu kunde istället Dalhalla skapas – en akustiskt utformad arena i klass med antika amfiteatrar och världskända konserthus.

Idag är Dalhalla en av världens mäktigaste och vackraste utomhusarenor i Europa. Den lockar årligen cirka 100 000 besökare sommartid att uppleva artister, både svenska och internationella. Själva kalkbrottet lockar också en hel del besökare till de guidade visningar som hålls under sommaren.

– Dalhallas estetik har alltid varit präglad av meteoritnedslaget. I våra guidade turer berättar vi om hur meteoriten slog ner för miljoner år sedan och hur kalkbrottet uppstod långt senare som ett resultat av det. Vi berättar även om Dalhalla idag och våra framtidsvisioner, säger Jens Christiansson som är försäljningsansvarig på Dalhalla.

Och mycket händer på Dalhalla. Inne på området utvecklas infrastrukturen för restauranger och food courts och för den som vill uppleva den magiska platsen ytterligare kan bo kvar i ett glampingtält eller i egen husvagn eller husbil strax ovanför kalkbrottet.

– Vi ser geoparken som en jättebra möjlighet att dra besökare till varandra, eftersom vi alla här är beroende av turismen. En utsåld konsert på Dalhalla drar 6 000 besökare till bygden. Då är det viktigt att ta vara på de chanserna och också visa upp bygden för de gästerna, vilket en geopark kan hjälpa till med, säger Mikael Karlsson, artistbokare på Dalhalla.

”En utsåld konsert på Dalhalla drar 6 000 besökare till bygden.

Jens Christiansson

Mikael Karlsson. Foto: Madeleine Drake, Sijjan News

SÅ KAN DU NYTTJA GEOPARKEN MER SOM FÖRETAG

Vi vill inspirera dig att hitta eller utveckla kopplingar mellan geoparken och ditt företag, så att både din verksamhet och geoparken kan utvecklas. För en levande geopark är en viktig tillgång, både för företag, besökare, boende i Siljansbygden och Dalarna i stort.

I KOMMUNIKATION OCH MARKNADSFÖRING

Att leva och verka i en geopark är unikt och något vi ska vara stolta över. Känner du inte till Siljan Geopark får du inspiration här.

**Berättar du att er verksamhet
verkar i geoparken?**

Det finns många berättelser om Siljansringen och Siljansbygden, som gör platser och händelser levande. De skapar även förståelse för historien, samhällsutvecklingen och människors liv i Siljansbygden - både förr och nu.

**Finns det berättelser du kan
använda dig av i din marknadsföring?
Vad kan du lära dina kunder
om geoparken?**

FÖR ATT UTVECKLA PRODUKTER OCH TJÄNSTER

Siljan Geopark har många värden du som företagare kan dra nytta av, som unika miljöer, historiska berättelser och spännande naturområden.

**Hur kan du använda dig av
geoparken för att utveckla
ditt erbjudande?**

Landskapet i Siljansringen ger möjligheter för människor att aktivera sig i geoparken. De unika platserna ligger nära varandra och är enkla att nå och uppleva på olika sätt.

**Hur kan du skapa mervärden för dina
gäster genom att de får lära sig om
och uppleva geoparken på
ett aktivt sätt?**

I SAMARBETEN MED ANDRA

Siljan Geopark är något vi skapar tillsammans. Geoparken vittnar om natur- och kulturvärden som är viktiga för alla oss människor. Och det är vi som lever och verkar i geoparken som är de självklara ambassadörerna. Det är vi som tillsammans gör det levande.

**Hur kan ditt företag öka kunskapen
om och stoltheten för geoparken?**

Ju mer vi ser det gemensamma, desto lättare blir det att även se möjligheter för samarbeten. Som du har sett finns det en rad olika företag som skapar erbjudanden kopplade direkt till geoparken, ibland även i samarbete med varandra.

**Vilka skulle du kunna samarbeta
med för att utveckla både din
verksamhet och geoparken?**

Mer inspiration, aktuellt och tips på hur du kan vara en del av geoparken hittar du på siljangeopark.se och visitdalarna.se/siljangeopark. Där finns även en kommunikationsguide för geoparken som beskriver hur du kan kommunicera den till kunder och besökare.

Vill du bolla frågor om affärsutveckling kopplat till geoparken? Eller har du ett evenemang som är kopplat till geoparken? Hör av dig till info@visitdalarna.se så lotsar vi dig rätt.

Foldern är framtagen som del av projektet Hållbara upplevelser i och mellan Siljan Geopark och Världsarvet Falun. Projektet finansieras med medel från Tillväxtverket.